

λαδὼν πρὸς αὐτὸς ἐμέλλομεν νὰ ὑπάγωμεν, τοὺς ὠνόμαζον ποτὲ μὲν *κερκογύρους*, ἄλλοτε δὲ *δερματογύρους*. Τὰῦτα ἀκούων ἡμὴν ἀνυπόμονος νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶ. Σημειωτέον ἐν τοσούτῳ ὅτι αἱ διάλεκτοι τῶν μαύρων εἶναι τοσοῦτον πτωχαί, ὥστε δυσκολώτατον καταντᾷ νὰ τοὺς ἐννοήσῃ τις· διότι ὅσας οἱ ἡμετέροις ξένην γλῶσσαν δὲν γνωρίζουσι εἰρήμονας τὰς λέξεις ὅσαι ἔχουσι ταυτοσημαντικὸν εἰς τὴν διάλεκτον αὐτῶν. Καὶ ὅμως δὲν παρήλθε πολὺ καὶ ἐγνώρισα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀπλουστάτου πράγματος. Ἰδοὺ τι ἶδον εἰς τὴν χώραν τῶν Γουμούς, τῶν Γουρούμ καὶ τοῦ Ὀμοσέ.

» Ἰδετε τὴν παροῦσαν εἰς ὅνα ἐν αὐτῇ παριστῶνται ἄνδρες ὁλόγυμνοι, τεμάχια μόνον δέρματος φέροντες κρεμάμενα ὀπισθεν περὶ τὰς ὀσφύς, ἐν εἶδει κέρκον, ποτὲ μὲν μακρῆς, ποτὲ δὲ βραχείας, καὶ ἄλλοτε τριχωτῆς ἢ λεῖας ἀδιαφόρως. Αἱ γυναῖκες δὲν φέρουσι τοιαῦτα δέρματα εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας διότι θεωροῦνται ὡς ὄντα ποταπὰ καὶ ἀνάξια λόγου· ἀλλὰ πιθανὸν νὰ φέρωσιν εἰς ἄλλας, καθόσον μάλιστα φαίνεται ὅτι χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ κάθηνται μαλακώτερον οἱ φέροντες αὐτά. Εἶναι δὲ κεκοιμημένα τὰ δέρματα ταῦτα ὡς οὐραί, διὰ νὰ σύρωνται εὐκολώτερον ὑπὸ τὸν καθεζόμενον. »

» Ἐντεῦθεν βλέπομεν ὅτι οὐχὶ μόνον αἱ χῶραι τὰς ὁποίας ἀναφέρουσιν οἱ ΚΚ. Ὀρνευάνος, Ἀδβαδίας, *Rocher d Hericourt* κτλ, εἶναι αἱ αὐταί, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ χρῆσις τῶν κερκοειδῶν δερμάτων ἐγέννησε τὴν ἱστορίαν τῶν οὐρῶν παρὰ τοῖς Ἀφρικανοῖς, οἵτινες, ὡς γνωστὸν, ἀγαπῶσι τὴν τερατολογίαν. Ὅσαι δὲ αἱ διηγήσεις τῶν ἀντιφάσκουσιν εἰς πολλὰ, καὶ δὲν ἐξηγοῦνται οὐδὲ συμβιβάζονται εἰρήνῃ διὰ τῶν ἀληθειῶν τὰς ὁποίας ἐξέθεσα.

» Μαῦροί τινες, βλέποντες τὰς ἀμφιβολίας τῶν ἐπερωτώντων αὐτοὺς, προσέθεσαν πολλὰς λεπτομερείας σκοπὸν ἔχουσας νὰ ἐπικυρώσωσιν ἐτι μᾶλλον τὰς διηγήσεις τῶν κατ' ἐμὲ ὅμως, αἱ λεπτομέρειαι αὐταί ἀποδεικνύουσι τὸ ψεῦδος ἢ τὴν ἀπάτην. Καὶ τινόντι, ὅταν λέγωσιν ὅτι διὰ νὰ καθήσωσιν οἱ κερκοφόροι ἐπὶ θρανίων ἢ ἐπὶ ἄμμου, πρέπει νὰ ἀνοίγωσιν ἢ νὰ σκᾶπτωσι τρύπαν διὰ νὰ περιῶσι τὴν οὐράν των, προὑπαθέτουσιν ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο εἶναι στερεώτατον, καὶ ὅτι οἱ φέροντες αὐτὸ οὔτε ἐπὶ βράχων οὔτε ἐπὶ γῆς ξηρᾶς δύνανται νὰ καθήσωσιν· ἀλλὰ καὶ θὰ πονῶσιν αἱ οὐραὶ ὅσας ἔχοντες περασμένας αὐτὰς εἰς τὰς τρύπας κινῶνται ὁ πωσθὲν βιαίως. Εὐκόλουν ἄρα νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ὅλα ταῦτα εἶναι ἀδόκιμα, διότι ἡ φύσις, πλάττουσα ὄργανα, πλάττει αὐτὰ κατὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀτόμων, ἢ τουλάχιστον, ἢ φυλῇ ἢ τὸ εἶδος παραδέχονται ἔξεις συμφώνους πρὸς τὴν φυσικὴν αὐτῶν κατὰστασιν.

» Ἀλλὰ καὶ τινες τῶν μαύρων τοὺς ὁποίους ἠρώτησεν ὁ Κ. Καστελνὼ ἐβεβαίωσαν, ὅτι ἶδον μὲν τοὺς Νιαμ-Νιάμας, ὅχι ὅμως ἔχοντας οὐράς φυσικάς, ἀλλ' ἐπεισάκτους· τὰς δὲ γυναῖκας αὐτῶν φερούσας τεμάχια ξύλου εἰς τὰ χεῖλη.

» Περὶ τῶν ξύλων τρύπων ἰδοὺ, τί γνωρίζω τὸ

κάτω χεῖλος τῶν γυναικῶν τρυπᾶται, καὶ εἰς τὴν τρύπαν περᾶται ἥλος ἐκ μετάλλου ὅστις εἰσαγόμενος ἐνδοθεν κρέμαται ὑπὸ τὸν πώγωνα. Τὸ κόσμημα τοῦτο δὲν εἶναι δυσάρεστον, διότι σύρων κάτω τὸ χεῖλος ἐκθέτει εἰς τὴν ὥσιν σου ὀδόντας λευκοτάτους· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐμποδίζει καὶ τὸ τρώγειν καὶ τὸ κοιμᾶσθαι, τὸν ἀποσύρουσι, καὶ ἀναπληροῦσιν αὐτὸν διὰ τεμαχίου ξύλου ἐν εἶδει πώματος. Ἐνεκα ὅμως τούτου ἡ τρύπα πλατύνεται, ἢ δὲ γρῆσις τοῦ ἥλου καθίσταται ἀδύνατος. Τότε τὸ πῶμα γίνεται μεγαλύτερον, καὶ τὸ χεῖλος ἐξογκούμενον καταντᾷ ἀηδέστατον, κτλ.

» ΤΡΕΜΩ. »

## ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

### ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ

ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

Τοῦ Κ. Α. Παππαῖαφειροπούλου.

—ο—

### Περὶ τῆς ψυχικῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδων.

Αἱ κοινωνικαὶ ἀρεταὶ ἢ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους καλῆκαντά μας εἶναι διάφορα, τὰ κυριώτερα δὲ αὐτῶν εἶναι ἡ φιλανθρωπία, ἡ δικαιοσύνη, ἡ γενναιότης, ἡ ἀγαθότης, ἡ εὐλικρίνεια, ἡ πίστις, ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ ἐλευθεριότης, ἡ ἀφιλοκέρδεια καὶ ὁ πατριωτισμός.

Ἡ μετ' ἐπιστασίας ἐξερεύνησις καὶ ἐκθεσις ἐκάστου τῶν καθηκόντων τούτων, εἶναι θεθαίως ἔργον ἑτέρου πονήματος· ἐπειδὴ ὅμως περὶ ὧν τούτων ἀνάγκη νὰ λάβῃ γνῶσιν ὁ παῖς ἀπ' αὐτὴν τὴν μικροτάτην ἡλικίαν του, ἐκρίναμεν δίκαιον νὰ εἰπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ αὐτῶν πρὸς φωτισμὸν τῶν γονέων, πιστεύοντες ὅτι θέλομεν εὐχαριστήσῃ.

Οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἀγνοεῖ ὅτι ἄνευ τῶν ἀρετῶν τούτων ἡ κοινωνία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ· καὶ ὅμως τί πράττομεν συνήθως; Καὶ τοὶ γνωρίζοντες τὴν ἐπιρροὴν των εἰς τὸ ἀνθρώπινον σύστημα ἀμελοῦμεν ὅμως αὐτῶν, καὶ τὸ χεῖριστον δὲν φροντίζομεν πῶς νὰ διδάξωμεν καὶ εἰς τὰ τέκνα μας τὴν ὠφέλειάν των, ἐνῶ ἀπειράκις θέλουν ἀναγκασθῇ νὰ ἐξασκήσωσιν αὐτάς.

Ἡ δικαιοσύνη ἥτις ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλην καὶ ἄλλους θεωρεῖται ἡ πρωτίστη τῶν ἀρετῶν, διότι εἰς ὅλας τὰς πράξεις μας ἐμφιλογωρεῖ, παραμελεῖται τὰ μάλιστα παρὰ τῶν γονέων, τῶν διδασκάλων καὶ τῆς κοινωνίας αὐτῆς· ἐὰν εἰσχωρήσωμεν εἰς τὰς οἰκίας τῶν φίλων μας, ἐὰν εἰσέλθωμεν εἰς τὰ διδασ-



κτησια, εὐν μελετήσωμεν τὸν ὀργανισμόν τῶν σημε-  
ρινῶν μάλιστα κοινωνιῶν δὲν θέλομεν ἰδεῖ ἢ βασι-  
λεύουσιν τὴν μεγαλητέραν ἀδικίαν. Ἄδικον βε-  
βαιῶς πράττει ὁ ποῖς ὅστις κατακρατεῖ μὲ τὴν δύ-  
ναμιν τοῦ ἰσχυροτέρου, ὅτι δὲν τῷ ἀνήκει Ἄδικον  
πράττει ἐπίσης μεταχειριζόμενος κακῶς τοὺς μικρο-  
τέρους τοῦ παῖδας, καὶ ἀφαιρᾷ παρ' αὐτῶν ὅ, τι  
κατέχουν. Ποτάκις δὲν εἶδομεν ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ  
παῖδας τοῦ αὐτοῦ πατρὸς ἀλληλομαχοῦντας, ἐρί-  
ζοντας, ἀπεχθνομένους, ὑβρίζομένους, ἀπαρεσχομέ-  
νους εἰς τὴν κατοχὴν πράγματός τινος, ζηλοτυποῦν-  
τας καὶ φροντίζοντας ν' ἀφαιρᾷσιν ὅ εἰς πρῶ-  
τον ἑτέρου γλύκυσμά τι ἢ ἄλλο τρόφιμον ἢ ἄλλο  
ὅποιονδήποτε πρᾶγμα, καὶ αὐτὴν σχεδὸν τὴν ἀγά-  
πην τῶν γονέων, διὰ ψευδῶν καταμηνύσεων δι' ὑ-  
ποκρίτου χαρικτήρος κτλ. καὶ ὅμως τί πράττουν ὡς  
ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ γονεῖς; Οἱ πλεῖστοι ἀγρόν ἢ γυ-  
ρασάν καὶ δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς  
τόσα μικρὰ πρᾶγματα φυσικὰ εἰς τὰ τέκνα, ὡς  
λέγουν, πολλοὶ δὲ καὶ θαυμάζουν τοὺς εὐφυεῖς τρό-  
πους τῶν παιδῶν αὐτῶν, καὶ τὴν ἀγγινοίαν των, καὶ  
προμαντεύουν ἐπαιρόμενοι ὅτι θέλουν γίνεαι μεγαλο-  
φυεῖς, διπλωμάται, ἐπιστήμονες, τέλειοι ἐνὶ λόγῳ  
ἄνδρες· ὀλιγώτατοι δὲ εἶναι οἱ ἐμποδιζόντες τὰ  
τοιαῦτα ὡς γνωρίζαντες ἕκ τε θεωρίας καὶ πείρας  
ὅτι αἱ ἀπλᾶς ἐκεῖσε ἀλληλομαχίαι, ἀπέχθειαι, ὑ-  
βρεῖς, ἔρις, ζηλοτυπία, ἀρπαγαί, καταμηνύσεις, τὰ  
ἀλῶα ἐκεῖνα ψευδῆ καὶ ἢ πονηρὰ ἐκείνη ὑπουλόγη  
τοῦ χαρακτήρος, ἐμπεριέχουσι σπέρματα διαφόρων  
κακιῶν τὰ ὅποια, φυτευόμενα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ  
παιδὸς, ζωογονοῦνται καθόσον ἡλικιοῦται, καὶ καθό-  
σον οἱ γονεῖς οὐδὲν παρεμβάλλουσιν ἐμπόδιον εἰς  
τὴν πρόοδόν των, καὶ θάλλουν, καὶ καρποφοροῦν ἐπ'  
ἀπειρον, καὶ ἀκμάζουσιν ἀναπτυσσόμενα ἀδιακόπως  
ἐντὸς τῆς καρδίας τοῦ παιδὸς, εἰς ἣν ἐκουσίως αὐ-  
τοῦ ἐνεφυτεύθησαν καὶ ἀνεξλάσθησαν τοιαῦτα πα-  
νόληθρα σπέρματα. Ἴδου λοιπὸν ἡ παράβλεψις, ἡ ἀ-  
μελεία, ἡ ἀφροσύνη τῶν γονέων ποῦ φέρει.

Ἐὰν εἰσχωρήσωμεν εἰς τὰ σχολεῖά μας, βέλομεν  
ἰδεῖ ἔτι μᾶλλον ἀκμάζουσιν τὴν ἀδικίαν. Ἰδετε  
τοὺς καθηγητὰς τῶν Πανεπιστημίων, τοὺς γυμνα-  
σιάρχας τοὺς σχολάρχας, τοὺς δημοδιδασκάλους  
καὶ ὅλον τὸν λοιπὸν ὄμιλον τῶν διδασκάλων, καὶ  
πλὴν ἐξαιρέσεων τινῶν παρατηρήσατε τί πράττουν  
διὰ τὴν νεολαίαν ἣν ἐνεπιστεύθη πρὸς αὐτοὺς ἡ  
κοινωνία. Ἀδικοῦντες τοὺς μαθητὰς των ὡς οἱ  
πατέρες τὰ τέκνα των, βραβεύουν πολλάκις τοὺς ἀ-  
ναξίους καὶ παραγκωνίζουν τοὺς ἀξίους, ὑπερασπί-  
ζονται τοὺς ἰσχυροὺς καὶ περιφρονοῦν τοὺς ἀδυνά-  
τους, ἀπεχθάνονται ὅσους δὲν πρέπει ν' ἀπεχθάνων-  
ται καὶ ἀγαποῦν τοὺς ἀναξίους ἀγάπῃς, ἀνοῦνται  
τὴν συνδρομὴν των τέλος εἰς τοὺς ἱκανοὺς καὶ ἐ-  
πιδαφιλεύουν αὐτὴν εἰς τοὺς ἀνικάνους· καὶ τί  
ἐκ τούτου προκύπτει; Πλημμυρίζουν τὴν κοι-  
νωνίαν, τόσα τέρατα ἀμαθείας, ἡ ἡμιμαθείας, ὑψη-  
λοφροσύνης, κακοηθείας, μίσους καὶ πάσης ἄλλης  
κακίας, τὰ ὅποια κατὰ πρῶτον θέλουν ἐπιπέσει κατὰ  
τῶν οἰκείων καὶ φίλων των καὶ εἴτα κατ' ὅλης τῆς

λοιπῆς κοινωνίας διὰ νὰ τὴν κατασπαράξωσιν· οἱ δὲ  
ἀληθῶς πεπαιδευμένοι, καὶ ἐνάρετοι, ὡς ὁ περιπλ-  
νόμενος Ἰουδαῖος, στεναῖουν βλέποντες ὅτι ὁ Πα-  
ράδεισος ἐδαρῆθη πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς τῶν διδασκά-  
λων των καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς τῆς δικαιο-  
σύνης, δηλαδή πρὸς τοὺς θιασώτας τῆς ὕλης καὶ  
οὐχὶ τοῦ πνεύματος. Ἐὰν ὅμως ποτὲ ἀξιοθῶσι καὶ  
αὐτοὶ τοῦ ποθητοῦ τούτου κήπου, θέλουν γευθῆ τὰς  
καλλονίας τοῦ μικροῦ μόνον, διότι οἱ πρῶτοι  
κατακτηταὶ τοῦ δὲν θέλουν δεχθῆ νὰ διανεμῶσιν ἐξ  
ἑαυτῶν αὐτὰς ἢ καὶ μάλιστα θέλουν συγκατατεθῆ διὰ τι-  
νας, ἀρετῆς ἢ ἰσχύος των ναυαγήσει ὑπὸ τὴν μεγα-  
λὴν ἐκεῖ τὴν ἱκανότητα. . . . Τῆς δικαιο-

σύνης τὰ θεμέλια συνταράσσονται πρῶτον ἀπὸ τοὺς  
γονεῖς, εἴτα ἀπὸ τοὺς δημοδιδασκάλους, τοὺς scho-  
λάρχας, τοὺς γυμνασιάρχας, καὶ τοὺς καθηγητὰς,  
καὶ τέλος ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις καὶ τὴν κοινωνίαν.  
Οἱ γονεῖς, εἶπομεν, ὅτι ἐξ ἀμελείας καὶ ἀπρονοησίας  
ἀφίουν νὰ ἀξιοθῶσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων αὐ-  
τῶν αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῆς ἀδικίας, αἵτινες παρακο-  
λοῦνται ἀπὸ μυσίας ἄλλας κακίας μετ' αὐτοὺς  
οἱ δημοδιδασκαλοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νέοι καὶ  
ἀνίδεοι τοῦ προορισμοῦ των καὶ τῶν ὑψηλῶν αὐ-  
τῶν καθηκόντων, παραλαμβάνοντες καὶ συναγελιά-  
ζοντες τοὺς παῖδας εἰς τὸ ποιμνιοστάσιόν των,  
φροντίζουν μόνον πῶς νὰ καταστήσωσιν αὐτοὺς ἀ-  
ξίους τῶν μαθημάτων τὰ ὅποια τοὺς διδάσκουν, διὰ  
ν' ἀποδείξωσιν εἰς τὰς κατ' ἑτος γινομένας ἐξε-  
τάσεις ὅτι καὶ ἐπιμελεῖς καὶ ἀξιοὶ ἀνεφάνησαν, ἀ-  
δικροὶ δὲ εὖν γίνωσιν ἡδυνῶς καλοὶ ἢ κακοὶ, ἀ-  
δικοὶ ἢ δίκαιοι, εὖν τιμωρῶνται δικαίως ἢ ἀδικίως  
ἀπὸ τοὺς πρωτοσκόλους των καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰ-  
δίους· δὲν αἰσχυρόνται δὲ νὰ δεικνύωσι προτίμη-  
σιν, καὶ μείζονα ἐπιμέλειαν πρὸς τοὺς παῖδας τῶν  
πλουσιῶν καὶ ἰσχυρῶν, πρὸς τοὺς προσφέροντας δῶρα  
καὶ διδασκτρα ἄφθονα, καὶ πρὸς τοὺς καλακεύοντας  
αὐτοὺς ἢ τιμῶντας ἢ ἀγαπῶντας ἂν καὶ φαίνονται  
οὗτοι ἥττον ἀξιοὶ καὶ ἐπιμελεῖς τῶν μὴ ἔχόντων τὰ  
τοιαῦτα προσόντα καὶ μὴ προσενηχόντων τόσα  
δῶρα. . . . Οἱ σχολάρχαι καὶ οἱ λοιποὶ διδα-  
σκαλοὶ παραδεχόμενοι μετὰ ταῦτα τοὺς λεγομέ-  
νους τούτους τελειοδιδάκτους τῶν ἀλληλοδιδακτι-  
κῶν σχολείων, τοὺς κατατάττουν εἰς διαφόρους τά-  
ξεις, ὡς ὁ ποιμὴν ὁ διαιρῶν τὸ ποιμνιὸν του εἰς αἵ-  
γας καὶ πρόβατα, εἰς ἐρίφια καὶ τράγους καὶ  
κρίους καὶ ἀρνία κτλ. καὶ ἀρχονται νὰ παραδίδω-  
σιν αὐτοῖς ἐπὶ τελειότερον ὅσα μαθήματα ἤκουσαν  
ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ δημοδιδασκάλους των μὲ πλείο-  
να μάλιστα ζῆλον, διὰ νὰ ἐπαινεθῶσι καὶ αὐτοὶ  
κατὰ τὰς ἐξετάσεις καὶ ἀξιοθῶσι καὶ οἱ μαθηταὶ  
των προαγωγῆς, . . . καὶ οὕτω τοὺς παραδίδουν εἰς  
τοὺς γυμνασιάρχας καὶ τοὺς καθηγητὰς τῶν γυ-  
μνασίων. Οὗτοι δὲ περιλαμβάνοντες αὐτοὺς περιο-  
ρίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς μὴν τῶν μαθημάτων  
τὴν διδασκαλίαν. . . . Αὐτὰ ταῦτα λέγομεν καὶ  
περὶ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐὰν οἱ ἀποφοιτήσαντες  
θελήσωσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ στάδιον τοῦ πρακτι-  
κοῦ βίου, ἐκζητοῦντες πρὸ πάντων θέσεις δημο-



## ΔΙΑΦΟΡΑ.

—ο—

**ΚΑΘΑΙΡΕΣΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ.** Ὡς ἀνήκουσα εἰς τὸν φιλολογικὸν τύπον ἡ Πανθώρα ἀπέχει πάσης πολιτικῆς συζητήσεως, καὶ μάλιστα ἀφορώσης τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδος· πᾶν ὅ,τι ὅμως ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ γράμματα, τοῦτο ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς. Ἐντεῦθεν ὁρμωμένη ὀφείλει νὰ ἐξηγήτῃ τελευταία τὴν ἰδίαν ἀγανάκτησιν, ἀπὸ ἐξηγήσειν αὐτὴν ἅπας ὁ ἀνεξάρτητος τύπος τῆς Ἑλλάδος εἴτε δι' ἀρθρῶν ἐκτεταμένων, εἴτε διὰ φιλοφρονος πρὸς τὸ ὑπουργεῖον σιωπῆς, ὡς πρὸς τὴν ἀκάθεκτον πληγὴν ἣν ἐπέφερε παράφορον πάθος κατὰ τοῦ Πανεπιστημίου, διὰ τῆς καθαιρέσεως τοῦ καθηγητοῦ Κ. Φρεαρίτου. Ἡ ἐκ τῆς πράξεως ταύτης προσηγομένη ζημία εἰς τὸ ἀνώτατον τοῦτο τῆς παιδείας κατὰσταμα ἔσται μεγίστη, οὐχὶ μόνον διὰ τὴν παύσιν τοῦ ἐπιστήμονος καθηγητοῦ, ἀλλὰ κυρίως διὰ τὸ παράδειγμα ὃ ἔδωκεν εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ὃ ἐνεργήσας αὐτὴν ὑπουργός. Ἄν αὐτός, καθηγητῆς ὢν, καὶ τῆς ἐπιστήμης λειτουργός, καὶ πολυετῆς συνάδελφος τοῦ καθαιρεθέντος, εἰδὼς ὅτι ὠφέλει εἴπερ τις καὶ ἄλλος τὴν πατρίδα διὰ τῆς διδασκαλίας, ἐκλόνησεν ἰδίαις χερσὶ τὰ θεμέλια τοῦ Πανεπιστημίου, τολμήσας ὅ,τι δὲν ἐτόλμησαν οἱ πρὸ αὐτοῦ μὴ λόγιοι ὑπουργοί, τί θέλουσι πράξει μετ' αὐτὸν οἱ μὴ φέροντες τὸ ἔνδυμα τοῦ λογίου;

Δὲν ὠνομάσαμεν ἀτόπως τὸ πάθος τοῦ διατάξαντος τὴν παύσιν τοῦ καθηγητοῦ Φρεαρίτου παραγορον· διότι, ἂν ὁ θεωρήσας ἑαυτὸν προσθεδλημένον ὑπουργός τῶν ἐξωτερικῶν δὲν ἦτο συγχρόνως καὶ ὑπουργός τῆς παιδείας, συγκατένευε ποτε ὁ τελευταῖος οὗτος νὰ καθαιρέσῃ τὸν καθηγητὴν; βεβαίως οὐχί. Καὶ ἂν ὁ εἰπὼν πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν ὅσα εἶπεν ὁ καθηγητῆς Φρεαρίτης ἦτο στρατιωτικὸς, συγκατετίθετο ποτε ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργός νὰ καθαιρέσῃ αὐτόν; τρίς βεβαίως οὐχί.

Ἄλλ' ἂν ὡς ἄνθρωποι, πρωτόπειροι μάλιστα περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων, ὡς ὁ προκείμενος ὑπουργός, σφάλλωμεν, εὐγενὲς τὸ νὰ ἀναγνωρίζωμεν τὰ σφάλματα ἡμῶν καὶ νὰ σπεύδωμεν εἰς τὴν διόρθωσιν αὐτῶν.

**ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ.** «Βουνά με βουνά δὲν σμίγουν», λέγει ἡ παροιμία, αἰνιτομαίνη ὅτι καὶ ὄρη σκιδόντα καὶ θάλασσα ἠγῆστα ἂν διαχωρίσῃ τοὺς φίλους, ἢ καὶ μίση καὶ συμφέροντα ἂν συντρίψωσι τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀμοιβαίας σχέσεως, πάλιν ἐργεταὶ ἡμέρᾳ καθ' ἣν συναντῶνται, καὶ ὑπομειδιῶσιν ἐπιχαρίτως, καὶ τείνουσι τὴν χεῖρα πρὸς ἀλλήλους.

Τὴν παροιμίαν ταύτην ἐπικυροῖ καθ' ἐκάστην διὰ πραγμάτων ἡ πεῖρα· ἀλλὰ τὸ συμβᾶν ἐσχάτως ἐν τινι Γαλλικῇ πόλει ἐφάνη εἰς ἡμᾶς περιεργότατον, ἰδιὰ τὴν λύσιν τοῦ τοῦλάχιστον. Γυναικὲς τινε; ἀ-

θείας, κατορθώνουσι μὲν τοῦτο, οὐχὶ ὅμως χάριν δικαιοσύνης, ἀλλὰ χάριν τῶν γονέων καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, οἵτινες εἶναι ἰσχυροὶ καὶ πλούσιοι. Διανέμεται λοιπὸν ἡ δικαιοσύνη ὅπου δὲν πρέπει, καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ διχόνοιαί, τὰ πάθη, αἱ δυσσεύσεις, αἱ ῥαδιοιοργίαι, αἱ συγκοφαντίαι, αἱ ἐπαναστάσεις καὶ τῶσα ἄλλα δεινὰ τὰ ὅποια μαστίζουσιν τὴν ἀνθρωπότητα· ἀλλ' ἡ ἀδικία αὕτη προχωρεῖ ἐτι καθόσον πλέον ὁ μὲν ἀξιώσεις θέτιν οἷαν ἐπιθυμεῖ ἢ παραπλησίαν ταύτης, ἄρχεται νὰ διαγέμῃ καὶ αὐτὸς ἀδικίαν ὡς ἐδιδάχθη ἀπὸ τοῦς γονεῖς, τοῦς διδασκάλους, τοῦς καθηγητὰς καὶ τὴν Κυβέρνησιν, ὃ δὲ μὴ καθίσταται ἐτι μᾶλλον ἀδικος ἀντικολιτευόμενος μέχρις ἀναιδεΐας, γινόμενος βιασώτης πρόθυμος μυστικῶν ἐταυριῶν, καὶ ἐπιδοιλεῦεται τὴν ἰδίαν πατρίδα. Δὲν ἐννοοῦμεν βεβαίως μὲ τὰς τοιαύτας ἀναντιρρήτους ἀληθείας νὰ κατηγορήσωμεν ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς διδασκάλους, ὅλους ἐν γένει τοὺς σπουδαστάς, ὅλους ἐν γένει τοὺς τελειοδιδάκτους μαθητάς, καθότι πολλοὶ διδάσκαλοι φινώσκουν τὸν προορισμὸν τῶν καὶ παντὶ σθένει φροντίζουσιν νὰ μεταδώσωσι πρὸς τοὺς μαθητάς ἡθικὴν διὰ τῆς σωτηριῶδους διδασκαλίας τῶν, καθόσον πολλοὶ μαθηταὶ, καὶ τοὶ ἀδικηθέντες ἀπὸ τοῦς γονεῖς, καὶ τοὺς διδασκάλους τῶν καὶ τοὺς Κυβερνήτας, ἀναδεικνύονται χρηστοὶ πολῖται, μὴ καταδεχόμενοι καὶ νὰ ἀπαθλέψωσιν εἰς τὴν ἀχαριστίαν, καὶ ἀδικίαν τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καταγιγόμενοι διὰ τῶν νοερῶν αὐτῶν ἐργασιῶν νὰ ὠφελήσωσι καὶ νὰ δοξάσωσι τὴν πατρίδα, τοὺς γονεῖς καὶ τὰ τέκνα τῶν· ἀλλὰ ἂς μὲ συγχωρήσωσι νὰ εἴπω τελευταῖον ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος, ὅτι ἀποδοίνει σχεδὸν ἀδύνατον ἵνα μὴ πράττῃ ἀδικίαν μικρὰν ἢ μεγάλην καὶ ὁ τοιοῦτος πολίτης, ἀπὸ παρημελήθη ἀπὸ τοῦς γονεῖς. Ἀπεδείχθη ὅτι τόσον τις καθίσταται ἀδικος ὅσον παρημελημένη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη αὐτοῦ ἀγωγή. Θέλουν λοιπὸν οἱ γονεῖς νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀδικία; ἂς διδάξωσι τὰ τέκνα τῶν ὅτι ἡ δικαιοσύνη εἶναι τὸ πρῶτον καὶ ἱερώτατον τῶν χρεῶν τῶν τὸ πρῶτον καὶ ἱερώτατον ἀπ' ὅσα πρόκειται νὰ ἐκτελέσωσι διὰ νὰ ἀναδειχθῶσι χρηστοὶ πολῖται, καὶ εὐσεβεῖς χριστιανοί· ὅτι ὅσον πεπαιδευμένοι καὶ ἱκανοὶ καὶ ἂν γίνωσιν, ὅσον φιλόφρονες, δυνατοί, εὐγενεῖς καὶ πλούσιοι καὶ ἂν κατασταθῶσι, καὶ θροονοῦν ἂν ἀποκτήσωσι, βέλουν εἰσθεῖν πάντοτε κακοὶ ἄνθρωποι, ἐάν δὲν δίδωσιν εἰς ἕκαστον ὅτι τῷ ἀνέκει. Ἄς προσέξωσι νὰ μὴ καταστήσωσιν ἀδικὰ τὰ τέκνα τῶν, καὶ ἂς ὁμονήσωσιν ἀπαξάπαντες ἵνα βελτιώσωσι καὶ τὰ διδασκῆρια, τὴν δευτερεύουσαν ταύτην πληγὴν τῆς δικαιοσύνης.